

SZÉKESFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.
Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 8 frt. — kr.
Fél évre 4 frt. — kr.
Negyed évre 2 frt. — kr.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy hasábos petítor: Megrendelőinktől 4 — nem megrendelőinktől 6 kr-ért igrtattatik be.

Lapunk számára hirdetések felvételre **Budapest:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Mór. **Bécsben:** Opellik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után négy hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.

☛ Kéziratok nem küldetnek vissza. ☛

A székesfejérvári 1879. évi országos kiállítás hivatalos lapja.

KIÁLLITÁSI ROVAT.

A kiállítási végrehajtó-bizottság október hó 3-ik napja délutáni 2 órájára összehívott ülése megtartható nem volt, oly kevesen jelentek meg — a szüret miatt a bizottsági tagok; ezért az ülés tartása október hó 26-ik napja délutáni 3 órájára lett elhalasztva.

Együttal megjegyezzük azt, hogy ugyan csak október 27-ik napjára a székesfejérvári iparosok gyűlése hivatik össze, mely alkalommal a kiállítás ügyében több fontos intézkedés tétetik.

Figyelmeztetés. Azok, kik a jövő évi kiállítás ügyében bármely tárgyban felvilágosítást óhajtanak nyerni, figyelmeztetnek, hogy a kiállítási irodában értekezhetnek naponként **Kreutzer Nándor** kiállítási pénztárnok ural, ki kimerítő felvilágosítást fog nyújtani.

Nyilt levelek.

XXI.

Szerkesztő barátom! Félre a politikával, pengessünk más hurokat is, vagy mint a római költő mondja: „Paulo majora canamus.” Ugy hiszem nemcsak politikai, hanem társadalmi életünk is megérdemli, hogy egy futó pillantást vessünk rá. (No de mennyire, még csak itt rohad és büszködik. Szerk.) Romlottság, rohadás társadalmi életünk minden tagjaiban. Szomorú kép, mely élénk tárul. Hazánk, melyet a természet pazar kezekkel áldott meg minden javával, hogy az nagy, virágzó és hatalmas legyen: gyors léptekkel hanyatlal s talán nemsokára összeroskad önsúlya alatt.

„A bün már oly szemtelenné lett, hogy fényes nappal felemelt fővel jár s az erény és tiszta erkölcs mint divatból kiment elviselt ruhafoszalványok gúny s kacaj tárgyává váltak; a becsületnek csak együgyű emberek ragaszkodnak. Hová leszünk e nyomorban, melyből nincs menekülés; ezen szerencsétlenségben, melyből nincs szabadulás; ezen kétségbeesésben, melyben nincs vigasztalás?”

A harmadik század egy római írója sóhajtott így, annak százából jött ki e panasz a római birodalom hanyatlási korszakában s e panasz annyira ránk illik, mintha egy szigorú bölcsész és hazafi épen a mi állapotunkról írta volna. Valóban nagyon fekete színben tünnek fel nálunk a dolgok! Nem szölok a külpolitikáról, melyben hazánk mint a kormánytalan hajó czél s irány nélkül hanyatlik, szölok csak belálatunkról, mely a jövőt a legremesebb alakban festi elénk.

A történelem mutat fel nemzeteket, melyek a sorstól üldöztetve, aláüledni látszottak azért, hogy többé életre ne támadjanak.

De csak látszottak! Mert míg külsőleg erőtlenség s élettelenek voltak, bensőleg friss, üde élet lüktetett bennök. Volt bennök elegendő erkölcsi erő, hogy a reájok neheztelt csapásokat kiheverjék s a minden nemzetben benne rejlő jó tulajdonok ápolása s nemesítése által a látszólagos megsemmisülés hamvaiból fönixként újra keljenek s a világot az újjászületés nagy műve által meglepjék s bámulatra ragadják.

Hová akartam czélozni ezzel? Oda, hogy hasznót huzzunk magunknak e példából, a mi nagy munka s fáradságba kerül. Összetornyosulhatnak fejünk fölött a vész nehéz fellegei, mérhet az isteni gondviselés reánk még oly nehéz csapások is; de ha erkölcsileg egészségesek vagyunk; ha a népünkben rejlő nemes tulajdonok ápolását soha el nem hanyagoljuk; akkor újra feltámadunk s állami létünk második ezredére erőben, reménnyel telve, kedves jóslatok közt tekinthetünk.

Azonban fájdalom úgy látszik, hogy ez a moral nyilvános életünkben nagyon elzüllött s egyik veszélyes betegségünk megdöbbentő jeléül tekintem azt, a mit a fővárosi lapokban a kártyabarlangokról olvastam. Ne mondja senki, hogy a szunyogot elefantá fújom fel s a jelentéktelen dolgot mint fontosat akarom az olvasó elé állítani. Hát jelentéktelen dolog az, hogy a fővárosban; de a vidékeken is dül, rombol, pusztít s öl a hazardjáték a nélkül, hogy a rendőrség azt akadályozná, vagy csak tudna is róla? Budapestben a Biringer kávéházban évek óta üzik ezt a gyalázatos mesterséget, hamis kártyákkal és a rendőrség szemet hunyt, vagy úgy lépett közbe, hogy semmit se találjon. Hát jelentéktelen ez? Ezek az emberek, a kik a mozgósított katona hátramaradt nevének utolsó vánkösát zálogba viszik; a kik az előfogatra hajtott parasztnak a tehenét vezetik ki az istállóból, melyet nevéstéges áron dobra ütnek, ezek az emberek mondom tiz adóhátralékos elkobzott ingóságaiából befolyt összegnek rájuk eső százalékát egy blattra felteszik. Hát jelentéktelen ez? Hát nem erkölcsi rohadásnak jele-e ez?

Nem tulozok; de szabad-e elhagatni, hogy a tiltott kártyajátéknál államhivatalnokokat lepte meg. És lehet-e javulást várni, ha azon körökben, melyekben vasszűt kellene suhogtatni, sem akarát,

sem hajlam nincs ily gyalázatoságot elfojtani s a bíró kénytelen saját ösztönéből föllépni, hogy a rendőrséget pótolja?

A jóságos Isten adja, hogy a fentebb idézett szerző szavai rajtunk ne teljesebbjenek, a jóságos Isten, mert az emberekben nem bizhatunk. (Amen. Szerk.)

Barátod M...y.

Uti jegyzetek

Német- és Franciaországából.

Közi: Klökner Gyula.

(Folytatás.)

Párisban tartózkodásunk ideje lassanként lemul. Holnap a délelőtti vonattal szándékunk a világvárosnak á dieut! mondani, időnként tehát ugyan be kell osztani, ha azt czélszerűen értékesíteni akarjuk.

A délelőt a kiállításban töltöttük, bejártuk a még nem látott osztályokat s miután a kiállítás helyiségében több rendbeli ajándéktárgyak bevásárlását elvégeztük, ott-hagytuk azt, hogy még több kijelölt helyet megnézzünk. Hogy a Rapp-kapun kijöttünk, valami igen kellemetlen történet velünk. Leirni nem akarom hogy mi; a ki kíváncsi, kérdezze meg Deutsch Béla barátunkat, az majd elmondja, mert ő a darab hőse.

Délután a St.-Lazare vaspályára jegyet váltánk, hogy a „chemi de fer ceinture”-ön Páris városát körülutazzuk. — E kör-vasut egymással összeköti a város valamennyi vaspályáját; közlekedési eszközül szolgál a közvetlen környéknek s a munkás osztálynak, mely dolgát a város különféle részeiben elvégző, messzeeső külvárosi lakására akarmelyik indóházból kiindulva, gyorsan hazaér. 33 állomás s vagy 40 alagut mellett haladtunk el két óra alatt, míg ismét a kiindulási pontra visszaértünk. A még hátralévő időt nézegetéssel töltvén, néztük a pezsgő életet, a tolongást, a fényes, díszes utcákat s az est beálltával Páris utcáit ellepő esti pillangókat (értsd alatta a félvilágot).

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

Isten veled!...

— És válnom kelle tőle is,
És kaptam újra egy sebet;
Sebet, mit e két szó ütött
Isten veled!

Mi kínos volt a búcsuzás
Tőle, kit szivem úgy szeret;
Mi kínos volt azt hallani:
Isten veled!

Még most is él szivemben ő,
Felednem őt nem is lehet;
Fájt neki is kimondani:
Isten veled!

Fájt neki is, hogy válni kell,
Szemében köny is reszketett;
Sirt, s nem tudott mást szólni mint:
Isten veled!

S fájt az ő emléke is,
Bár azt ígerte, nem feled;
Midőn elhangzott végszava:
Isten veled!

Fáj most is ez: Isten veled,
Mert engem ő rég elfeledt,
S így újra el kell mondanom:
Isten veled!
Végháry Endre.

A gyalog sátán.

Írta: Marosi Kálmán.

Még most is eszébe vannak azok a kínos érzelmek. Ugy csengtek füleibe annak az istentelen ember levelének megátkozott sorai, mintha egy viharadár siró hangjai lettek volna a tört hajó árboczában — az oceánon. Mintha hallotta volna már háza előtt a dob pergését, a végrehajtónak kiáltó szavait: egy... kettő... ki ad többet érte. Senki többet.... harmadszor.

A józan ész azt diktálta, hogy megadja magát, hogy meg kell hajolni Juczi nénje akarata előtt.

Leálló orral, elérzékenyült szívvvel jelenté ki elhatározását, — meg fog nősilni — mondá, de csak azért, hogy jó hirnevét megmenthesse a világ előtt, hogy azt ne mondhassák, miszerint vagyonát ifju éveiben elverte, hogy könnyelmű, lump és esztelen ember volt.

— A jegyváltás holnap délután lesz, s azon reményben vagyok, hogy kedves Juczi néném szintén nem fog ez ünnepélyről elmaradni....

— Micsoda bolond beszéd már ez megint? — szölt Juczi nénje ijedten s oly pozitúrába csapva magát, hogy azt kellett hinni: legkevesebb hanyat esik ijedtében.

— Micsoda?... hát jegyet fogok váltani a menyasszonyommal.

— Csak nem ment el az eszed?

— Dehogyan ment el; sőt inkább Juczi néném óhajlásának akarok eleget tenni az által, hogy megnősülök; s most épen azon szerencsés helyzetben találom magamat, hogy ezen elhatározásommal kedves néném megörvendeztetethetem.

— Jézus, Mária, sz. József! — szölt az ő áldott, kedves, jó Juczi nénje — kétségbeesve. — Tudtam, hogy előbb-utóbb ez lesz a vége hóbortos gondolataidnak, s ballépéseid által csak az én jó szivemnek fogsz szomorúságot okozni. — Már édes öcsém! ha van benned egy parányi szikrája a szeretetnek, ezt nem fogod tenni az én kedvemért. Ha pedig megteszed azt a bolondot, hogy megnősülsz, akkor ne merészelj többé a szemem elé jönni!... Kitagadlak! legyen az összes vagyonom a szegényeké, meg az eklézsiáé. Értetted?...

— Értettem.
Pedig dehogyan értette.

Nagyon természetes, hogy az eféle értetetlen szavakra Juczi néni szemei elől pusztulnia kellett; de másrésről feltette magában még azon gonosz szándékot is, hogy két álló hónapig a szemei elé sem fog kerülni.

— Minek — szölt bánatosan. Én a vagyonára úgy se ásitozom. Ha pedig az apám adósságai miatt be fognak perelni: akkor szépen kiegyenlitem az ügyet ba-

rátáságos uton s nem fogom magam kitenni azon kritikus helyzetnek, hogy az emberek ujjal mutogassanak rám az utcán, hogy megcsaltam hitelezőimet, hogy ráirattam vagyonomat a feleségemre.

Egyébiránt sehogy sem tud a fejébe férni azon gondolat, hogy az apja után 50 ezer forint adósság maradt volna akkor, midőn ország-világ tudta, hogy soha senkinek egy fél krajcárral sem tartozott.

Hagyta tehát a dolgot saját menetére, majd akkor ő is szól, ha exequálni akarják; azt az adósságot még előbb be is kell bizonyítani.

Elég az ahhoz, hogy a nősilésről Juczi nénének titkoszerű magatartása miatt lemondott s tovább is udvarolt azon kedves kisasszonyoknak, a kikről meg volt győződve, hogy szivesen fogadják látogatásait, de kik közül egyetlen egy sem tudta azt, hogy ő minden nőt egyformán szeret és hogy ezelőtt fél órával egyiknél, másik fél órában a másiknál és így tovább (neveiket azért nem említette meg, nevelő rájöjjenek a turpiságára). Neki pedig volt annyira esze, hogy ezen vizitekről nagy bölcsen hallgatni tudott s már csak azért sem volt hajlandósága e körülményt újra ütni, — hogy így minél inkább kiismerhesse e kedves kisasszonyokat; s ha majd el fog jönni a választás órája: könnyen megtudja ítélni, hogy melyik lesz neki a legjobb.

Ügyeinket rendezve, másnap reggel ki-hajtatánk a strassburgi vaspályára s 9 1/2 órakor Isten hozzádot mondtunk Franciaországának s közeledtünk az otthon felé.

Az utról Strassburgtól Párisig keveset szóltam, nem szóltam pedig azért, mert az alatt aludtunk, remélve, hogy az utat visszajövet nappal tesszük meg. Kár is lett volna azt éjjel tenni meg, mert e vonal Franciaország egyik legszebb táját szegi át. Hogy kiértünk a világáros háztömelegéből, nyomasztó levegőjét a kellemes falusi lég váltá fel. Szintén felvidul a kedély s örömmel üdvözöltük a szép változókéony tájat, mely felváltva mögöttünk el-elűnt.

Noisy-le Sec, Bondy, Villemonble Gagny helységek mellett, egy régi benedekrendű kolostor romjain épült Chelles sur Marne partján regényesen fekvő Lagny városkák mellett elhaladva megérkezünk Franciaország egyik legregibb városába Meaux-ba. Gyönyörű Chatedralja már messzeről kiemelkedik a csinos város házsoraiból. Meaux nevezetes gabonájáról, mennyiben egész Páris városát az látja el gabonával s őrli meg a Marne vizimalmait. A híres Fromage de Brie is itt készül. La Ferté-sous-Jouarre városka, hol a hirneves Pompadour született, malomköveiről híres. Utána jön Fonarre, hol a vaspálya a Marnet észlezi s 1 1/2 percznyi hosszu alaguton át eléri Chateau-Thyerrit 6000 lakosu városkát, hol a Champagni kerület szőlőhegyei kezdődnek. Epernayt délfelé értük el. Itt megebédeltünk. Kitiűő pezsgőt kapni 1 1/2 francért, milyent nálunk 5 frt. 50 krajczárért „Clicot veuve“ felirattal árulnak.

Oiry, Jalousles-Vigues állomások után elérjük Chalons-sur-Marne, a Marne-Departement fővárosát 16,005 lakossal. A pályaudvar szomszédságában van Jaquesson híres pezsgőgyára. Tetejét magas kupola fűdi, s mellette torony emelkedik fel. Oriási pinczéje 4 millió palack pezsgőre van berendezve s a külön pinczei vaspálya összekötésben van a keleti vaspályával. Chalons felett terül el a catalauni mező (most Mourmelonnak nevezik), hol 451-ben a góthok s a frankok Atilát és a hunokat irtoztatón elcsépték, 160,000 ember esett volna el e csatában. Vitry le François városka, Blesme, Pargny, Sermaize helységek mellett húzódik el a vonal, s Revigny előtt áthalad a Rajna-Marne csatornáján s eléri Bar-le-Due város a Mense-Departement fővárosát. E 15,000 lakossal bíró városka egy festői szép völgyben fekszik s az Ornain folyócska által két részre osztatik. Utána Commercy városka következik, ezt követi Toul, régi püspöki városka, mely a Mosel mentében épült.

Fontenoy-sur-Moselle s Liverdun, gyönyörűen fekvő városkák után a vonat berobog Nancy pályaudvarába. — Nancy egy 60,000 lakosu szép virágzó francia város. Egy órai tartózkodási időnk lévén, behajtatánk egy bérkosival a városba, s annak szebb részét futólag megtekinttük. Szép épületei közt kiemelendők a díszes renaissance-stylen épült Ferencz-rendi templom, a fejedelmi palota, most Gensdarm-laktanya, s a gyönyörű Carrière-tér, melynek árnyas fasorai a közönség leglátogatottabb helye. E téren emelkedik a börse, az igazságügyi palota, a tribunal du commerce. A közelében fekvő Stanislaus-téren Lesczinsky Stanislaus díszes szobrát látjuk, míg azt a színház, a városház, s a püspöki palota környezik.

Egyébiránt az egész dologban az volt a legkritikusabb, hogy másfél évi viziteltetés után sem tudott köztük különbséget tenni, s illetéknépen másfél évi tapasztalás után is csak ott állt, a hol a mádi zsidó.

Egyforma szépség volt mind; kitűnő miveltéssel bírt mind; egyszerű, szelleműs és kitűnő gazdasszony volt mind.

A választás igen nehéz lett volna; de azért mégis volt köztük egy, a ki legjobban tudta vele éreztetni szerelmét, és a kiről teljesen meg volt győződve, hogy igazán szereti. Egy kis szöke angyal kék szemekkel, a melyek csak úgy ölték az embert... a melyekért csak úgy bolondultak a fiatal emberek.

Egyébként pedig soha egyet sem csalt meg közülök; soha egynek sem tett ígéretet; de még csak árnyékát is kerülte annak, hogy egyik vagy másik előtt czélzások által vonzalmát elárulja s egyik vagy másiknak komolyan szerelmet valljon.

Igaz ugyan, hogy a kedves kisasszonyok is tudták vele éreztetni fönségüket s nem egy alkalommal jutott bele a credo-ba, honnan csak nagy ügygyel-bajjal lehetett menekülni.

A folytonos vizitek teljesen kiverték fejéből az ötvenezer forint adósságot, s azok az isteni szépségek annyira eltudták vele feledtetni még Juczi nénjét is, hogy ez végtére is kezdett kifogyni a törelemből

Vonatunk elindult s Varangéville, Rosieres-aux-Salines, Bainville-la-Grand városokat érintve Lumevillebe értünk. — Itt neveinket a francia rendőri közegek feliták, s utána elértük Avricourtot, hol málháink átvizsgáltattak és este 9 órakor Strassburgba visszaérkezünk. — Innen a legközelebbi gyorsvonattal tovább mentünk, úgy hogy még azon éjjel 12 órakor Carlsruheban kiszálltunk, hogy magunknak az éji nyugalmat megadjuk. — A délelőtten Carlsruheba töltünk. Igen kedves német város 50,000 lakossal. — Legyező alakban épült akként, hogy ha a főhercegi kastély erkélyén a városra kinézünk, annak valamennyi, a kastélytól legyező-formában szétágazó utczáiba belátunk. Legszebb utcája a Karls-Friedrich-Strasse, mely a kastélylyal szemben húzódik. A Károly-Frigyes-téren emelkedik Carlsruhe alapítójának, Károly-Frigyes nagyherczeg obeliszerü emléke, mely alatt alussza örök álmait s innen eredt a város neve is: Carlsruhe.

A vasuti állomás környékét egy egészen új városrész veszi körül, a legszebb stylszerü épületekkel, míg jobbról a szép árnyas Schiess-Wiesen a díszes új fürdő-épület, remek parkkal s a gyönyörű stylszerü Sängerkalle díszlenek. A déli órákban itt hagytuk a várost s mindig a legszebb s változókéony, regényes tájakon áthaladva délután 2 órakor elértünk Heidelbergbe.

Alig van német város, melyet német költők annyit megénekelték volna, mint e régi Neckar partii universitás várost. De szép is ám annak fekvése s környéke.

Az egész város egy hosszu fűtözéből áll, mely díszes új épületeivel kellemes benyomást tesz az idegenre. Háttérét a hegyen épült gyönyörű kastély, e Németország legszebb romjai képezi. Ez főnevezetessége Heidelbergnek. Időnk nem sok lévén, kocsit fogadtunk s felhajattunk a kastélyba. Az erdőn köröztülvezető kocsijon 3/4 óra alatt felértünk a 313 láb magasán fekvő várba. Az ugynevezett Erzsébet-kapun jutunk be a váruvarba, hol is a kastély fadajja, és az epehevel befutott falak tünnek szemünk elé. Gyönyörű renaissance mű, gazdag ékítéssel; kár, hogy e remek művet az enyészetnek engedték át. Benseje lakatlan, benne a Gramberg-féle képtár őriztetik. Pinczejében áll az oriási hordó, melybe 236,000 pint fér be s felette tizenkét pár tánczolhatja a négyest.

A kilátás a terasszerü isteni szép! Alattunk a gyors Neckar mossa medrét s a szép város magas épületei tünnek elő, míg háttérét a fenyves erdők s a Pfälzi hegyeségek zárják be. A hegyen fellebb, még egyszer oly magasra mint a kastély, van a Molkenkur honnan a kilátás még tágabb s szabaddabb. A bölcsezs-uton lejtöttünk, épen jókor, hogy az öt órai vonattal tovább mehettünk s még azon este megérkezünk Mannheimba s részt vehettünk a Vilmos császár felépülte öröme rendezett színházi díszelőadásra.

(Folytatása következik.)

Szörszálhasogatások.

V.

Szerkesztő nagy jó uram!

Minden nemzetnek legdrágább kincse, saját nyelve. Nyelv nélkül nincs nemzet; tehát nyelvében él, virágozhatik, emelkedhetik nagy nemzeti czéljai felé, — nyelv nélkül elpusztul, kihal. A magyarnak, különösen

(miután édes öcscse már épen két álló hónapja nem volt nála), s egy reggel olyan tartalmu levelet küldött hozzá, hogy ha daczoló magatartásával és az őt meg nem látogatni akaró gonosz szándékával komolyan felhagyni nem akar: hát akkor fel is ut, alá is ut; az ő szemei elé többet ne merészellen kerülni, mert rögtön kitekeri a nyakát.

„Ha már egyszer — írta — nagynénédnek merészelsz szólítani, az esetben megkövetelem tőled, hogy úgy viseld magadat, a mint én akarom; ha pedig tovább is meg akarsz maradni bolond észjárásod mellett, ha tovább is terhe akarsz maradni a társadalomnak: az esetben megtiltom, hogy többet nagynénédnek próbálj szólítani és hogy többé a házam tájékára még csak pislantani is merészelj.“

Na tessék!... És mikor Juczi néni levelének e legvégire ért, akkor vette észre, hogy nem jó uton halad, hogy a dologon akármiképen is, de okvetlenül fordítani kell.

Sok igazság volt e levélben; de volt még benne más is. Annysira le volt benne hordva, hogy bizony isten maga előtt is restelni kezdte az ügyet. Volt is oka rá, hogy fél napig gondolkodjék e levél szigoru sorai felett; de a másodszórú iparkodott e levelet az ő legkedvesebb emlékei közé is el nem tenni. Ha már egyszer ő volt benne leszidva — mint mondá — érdeme szerint:

érdekében áll, hogy nyelvét őrizzé, művelje, gyarapítsa. A magyar a művelt nemzetek közt aránylag kevés számmal van jelen, — a szomszédos művelt nemzetek versenyései szívós kitartással kénytelen ellensúlyozni, hogy kiállja a versenyt, hogy hátra ne szorítsanak; nem is akarjuk felemlíteni a titkos áskálódásokat, a nyílt gyűlöletet — becületes magunktartása mellett! — melyet egyik másik szomszédos nemzet irányunkban veszedelmet rejtőleg tanusít. Szóval ily körülmények közt nekünk különösen kell nyelvünkre ügyelnünk. — Jelenben nyelvünk körül oly örvedetes mozgalom van, hogy méltán megnyughatunk a legkiegélőbb sikere felől. De a derék zászlóvivő vezérek hathatós működését, nekünk közkatonáknak is elfogulatlanul kell mindig támogatnunk. E támogatás pedig leghatalmasabban, legcézravezetőbben az újság szerkesztők által foganatosítható úgy, hogy minden kifejezést, mely a magyar nyelv szellemével és nyelvérzékünkkel meg nem egyezhetik lapjaikból kiküszöböljék vagy helyesebben szólva lapjaikba nyomás alá se bocsássák. De tovább megyek, ne csak a rosz kifejezésekkel, de a rosz szókkal is így bánjanak el. S melyek a rosz szók? Azok, melyek a magyar nyelvtudomány szabályaival ellenkeznek, azok, melyek lételet a nyelvzsokás nem igazolja, azok, melyeknek képezését a magyar nyelv természete, szelleme, sajátága nem igazolhatja... A nyelvtudomány tehát szép, jó, kedves vagy kellemes hangzásu szóról semmit sem tud, neki csak jó szó kell! A kik hát valamely szót azért akarnának a magyar nyelvben polgárjoggal felruházni mert szépen vagy kellemesen hangzik, de a nyelv szellemének és szabályainak nem felel meg, rosz dologot tesznek, legyenek azok akár professzionatus írók, újság szerkesztők, tudósok vagy modern társalgók, akár fenkölt lelkű költők, mert a nemzet közkinését, nyelvét — melyben és melylyel e nemzet sok-sok időig élni akar — rontják, csufítják, korcsosítják el, a mihez pedig senkinek joga nincs.

Szerkesztő nagy jó uram! Egy kiisé tén ki is fárasztottam túrelmét... nem? Ugy, a multkor tett ígéremhez képest, úgy a hogy értem szólok az atlan, etlen fosztó képzőről.

Réges-régen bántja már figyelmemet ezen fosztó képzőnek úgy az újságokban, mint a közbeszédben való meglopása, megcsonkítása vagy legjobban mondva megnyomortítása.

Sietek azonban kijelenteni, hogy eme három szóban: Lábatlan, Katlan, Tetetlen az atlan, etlen ma már nem fosztó képző, levén az első tulajdonnév, — egy falu neve Esztergomgyében, a másik főnév, a harmadik is tulajdon név, kis falu, ha jól tudom, szintén hazánkban.

A szóban forgó fosztó képző három alakban vagy változatban fordul elő, ugy-mint: atlan, etlen, például álmatlan, elégedetlen; — ugy-mint: tlan, tlen, például: hazátlan, kietlen; ugy-mint: talan, telen, például: boldogtalan, nőtelen, szellemtelen. Ezen három változatában a fosztó képzőnek, a mint látja szerkesztő nagy jó uram, mindennütt ott van a t betű. Ezt azért emlittem meg, mert e betű körül van a dolog veleje. Ezt a t betűt, ha nem csalódom, Vörösmarty akarta kiteszkolnii nyelvünkéből, akadtak is írók, Kuthy Lajos, Vajda Péter s úgy emlékszem Boross Mihály is a szép

akkor legalább törekednie kellett azon is, hogy e levél átadassék az öröknyészetnek — a kandalló lángjai közt.

Hogy mily érzelmek töltötték el keblét s mily eszmék keringtek agyvelejében s miképen borsódzott a háta gondolatra, hogy Juczi néni szemei elé kerül?... azt csak az képes elgondolni, ki valaha rosz fát tett a tűzre. — Érezte, hogy hiba volt tőle nagynénjéhez két álló hónapig el nem menni, ezáltal őt hatvan napig mérgecseni és hogy ezen hatvan napi idő alatt neki legkevesebb tizenötezerszer alkalmat nyujtani azon nyilatkozatra, hogy mindenéből kitagadjja, hogy minden vagyonát a szegényekre és az eklésiára hagyja. No de akármiképen vetegette is a dologot, utoljára is csak oda kellett jutni, hogy a kritikus pillanaton előbb vagy utóbb — de mindenestre tul kell esni.

Mit tehetett volna hát egyebet, mint-hogy elhatározta magát arra, hogy délutáni pont két órakor az ő áldott kedves Juczi nénjéhez egész alázatossággal be fog állítani s megkéri szépen, hogy ne méltóztassék rá neheztelni a miatt, mert két álló hónapig bátor volt olyan rosszul viselni magát, de a melynek következtében most azon ígérettel lép elő, hogy szavait ezután parancsképen veszi és hogy mindenkor szofogadó és engedelmes rokona lesz.

Alig várta ezt a délutáni két órát s e

nyelvezetü szent történeti novelláiban, kik a fosztó képző t betűjét megfőjtani törekedtek, irván például: boldogtalan helyett boldoglan, fogatlan helyett foglan. De meghiusult törekvésük a becületes magyar nyelvérzék szilárdaságán, minthogy épen a t betűnek van fosztó értelme. De hagyjuk ezt már most abban.

Az atlan etlen, talan telen helyett — fájdalom — még most is sok író a lan len-t használja, mondván, hogy a szó így rövidebb és szebb hangzásu, — no hogy rövidebb az igaz, de nem engedheti a nyelv szabálya a rövidítést a csonkítás által, itt pedig csonkítás a csonkítás, hogy pedig szebben is hangzanék a csonkított szó a becületes egésznel, azt tiszta nyelvérzékkel bíró nem meri állítani. A kinek hosszu lába és keze van, vagy nagy füle és orra az emberek között, nem hinném, hogy azért, hogy emlitett részei kisebbek vagy ha tesszik rövidebbek legyenek, meghagyná magát csonkíttatni. A nyelvben a szavak is így vannak. Maradjon tehát az atlan etlen és talan telen fosztó képző a maga eredeti valóságában meg, hisz ez által mi nem leszünk kimondhatatlanul boldogtalanok. A lan len nem is jelent tagadást, mint tán hiszik; akkor a házassulandók nem is mondanák el a pap után a „holtomiglan“-t „maiglan“ is.

Es most nem megyek tovább.

Forgó Szél.

LEVELEZÉS.

Methkovic, 1878. szept. 9.

Kedves barátom! Ne vedd rosz néven, hogy 3 hónapi harczi készülődéseim közepette rólad kissé megfeledkeztem, de ez a dalmatiai levegő nem egészenes a gondolkodásra, főkép ha az embernek egész napot kell a szegény sebesültek sohajai között töltöni. Persze az én gyógyszerési kedélyem meglehetősen szokva van már a betegség és fájdalom jajjához, de azért hidd el! szivebben enném odahaza a fain gulyáshust, melyet oly felségesen készít az én kis feleségem. — Engedj meg, hogy csak röviden vázalom folytatott vítezi hadakozásomat (a téglivel), de nem valami kellemes ez a plajbászszal való mázolás egy három lábú asztalon, milyen az enyém.

Julius 22-kén este érkeztem Spalatóba és egész aug. első napjáig ott loptam a napot. Ekkor kaptam a rendeletet, hogy rögtön Makarskába induljak, az ottan felállítandó katonai kórházban a gyógyszerész vezetését átveendő, — a mi megis történt és egész aug. 23-áig vezettem a gyógytárt a magam nem nagy gyönyörűségére.

E napon azonban ott is feloszlatták a kórházat és vele együtt a gyógytárt is, s engem az összes kórházi személyzettel és 22 ládával tovább transportáltak Metkovicba. — Metkovicig csak meg voltam valahogy a katonai étellel, de itt már kezd fogyni türelmem. Csak is e hó 7-étől fogva bírok rendes lakással, addig két éjszakára kaptam lakást két helyen, de kénytelen voltam mindkét helyet odahagyni, mert rendkívüli volt szárnyasok közt a mozgósítás, s így inkább kedvet éreztem kimenni a lagerbe s hálai sátor alatt Jelenleg lakásom elég jó. Az igaz, hogy meszelési multját nehéz dicsőíteni, de legalább nincs mozgósítás. Házi gazdám városi hivatalnok, nőtlen ember, jó szívességből adta ide a szobát, naponta 50

szertint alig várta azt is, hogy minél előbb tul tegyen a kezdet nehézségein. Oly iszonyu izgatott volt s olyan félelmeket állt ki, a viszontlátásnak reá nézve valóságos keserü pillanatáig, mintha legkevesebb az utolsó rigorózum előtt állana.

— Brrrrrr!...

Ne méltóztassanak azt hinni, — hogy Gyula barátom talán azért borzongott volna meg, mintha hideg lenne a szobájában; de sőt inkább azon csudálkozott, hogy 24 fok melegség mellett, hogy tudott rajta keresztül futni az a hideg borzadály.

Még a velő is megrázkódott a csontjaiban.

Az öreg trónynak öreg harangja épen most kongatta el a délutáni két órát.

Gyula barátom ott állt a Juczi néne szobájának ajtaja előtt s még a veríték is gyöngyözött homlokán, mikor a kilincsre tette a kezét.

Nem is hiszem, hogy a szive kopogására ne válaszolt volna az a vékony hang, a mely azt adta tudtára, hogy be szabad lépni.

Még egyszer feltekintett az égre; Isten oltalmába ajánlotta magát s csak is annak tulajdonítható, hogy keresztet nem vetett magára, mivel a keresztvetés ellenkezett vallási meggyőződésével, — levén születése óta kálvinista, még pedig az is vastag nyaku.

(Folytatása következik.)

krért,
a daln
bőrünk
zsot es
Ruhám
mert a
Metko
govina
mert r
sohase
folyó,
azon k
minder
lődni,
Mi
goviná
szekér
naság
rancsu
valóba
a fára
E
azonna
vinána
pálva
veszély
alig va
M
írásom
sorban
S
másna
tűzben
nem v
troluk
tottak
látvány
átmen
kellett
támadt
Breska
vonult
Tuzlál
ezredű
tüzet
semmi
Tuzla
E
szedel
szorítá
a szer
magát
megy;
S
födél
gyünk
éjjel
napba
azt is
Most
a tuz
kenye
N
velem
többet
ünnepe
ló keg
Reggel
házbán
a törv
számu
rosi rő
októbe
f. é. n
jára e
erdeke
felolva
között
rendez
bejött
hanem
tudatju
lők ké
honvé
czélban
leend.
trálni
szerkes
számár
György
deca t
tépést,
hölgy
— Nag
fáslit,
küldött
kat áts
nőknőj
a legna
giteni.
mind e
legyen
—
levelező
nagy ré
a harczi
a melle
haza. A
többnyir
is mutat

krért, de úgy vedd kedves barátom! hogy a dalnatai nép jószívességéből ha lehetne a bőrünket is lehná. — Enni katonamenáztot eszem, mert itt a fogadónak híre sincs. Ruhámat a szolgámmal kellett kimosatni; mert az itteni mosásban nincs köszönet. — Metkovichoz egy fertály órára van a hercegovinai határszél, de megis látszik rajta, mert rendetlenebb, piszkosabb várost még sohasem láttam. Mellette foly a Narenta folyó, olyan nagysága, mint a Tisza, de azon kedves hatása van, hogy víztől majd minden benszülött hidegfelesben szokott szilódni, az idegen pedig biztosra veheti.

Metkovic jelenleg éléskamarája Hercegovinának, honnét naponként száz és száz szekér szállítja az élelmi szereket a katonaság számára, mely Joannovic derék parancsnoksága s diadalmas vezérlete alatt valóban lelkesült s épen nem demoralizált a fáradság és veszélyektől.

Epen most kaptam rendeletet, hogy azonnal Mostárba induljak, mely Hercegovinának fővárosa s általunk már rég occupálva van. Holnap tehát indulok, de nem veszélyek élébe, mert Hercegovinában már alig van lázadó, a mi van azt megesszük.

D. E. után.

Tuzla, 1878. szept. 23.

Kedves jó szüleim!

Mindaddig nem lévén irni alkalmam, írásom elmaradt; most hogy tehetem, pár sorban adok életjelt magamról.

Szeptember 14-én léptük át a Szávát, másnap már egy harcban voltunk, de a tűzben a mi (Esztei 32 ik reserv-ezredünk) nem vett részt. Ugyan e nap éjjelén Osztrók helysége, melyet csapataink gyújtottak föl, vonultunk át. Borzasztóan rémes látvány egy népes helység lángjai között átmenni! — 18-kára Vrečka nevű erősséget kellett ezredünknek a többivel együtt megtámadni, s miután egy másik helyet t. i. Broskát bevettük: a halottak közt tovább vonultunk. A sok gyalogolás után végre Tuzlához értünk, melynek elősánczait a mi ezredünk támadta meg legelőször. Itt vesztett tüzet álltunk ki, de hála Istennek nem lett semmi bajom. A sánczokat elfoglaltuk, mire Tuzla is feladta magát.

Ez ugyan okos dolog, mert Tuzla veszedelmes hely lett volna; Szapáryt innen szorítotték és verték vissza. — Az a híre, hogy a szerb határon lévő Bjelina is megadta magát, s oda garnizonnak a mi ezredünk megy; de bizonyos még nem tudunk.

Szeptember 14-dike óta nem háltunk földel alatt. Mint a cigányok, olyanok vagyunk. Eső ver bennünket majd minden éjjel s mi sok szükségét szenvedünk; két napban egyszer eszünk meleg rosz ételt s azt is a nagy nappali marsok miatt éjjel. Most harmad napja, hogy kenyérünk nincs; a tuzlaiak ma adtak egy kis kukoriczenyert.

Nagyon aggódom, hogy már három levelemre nem kapok választ. Irjanak minél többet. Csókolom mindnyájokat K...i.

Hireink.

— Ó Felső uralkodó királyunk névnapja e hó 4-én folyt le s ületett meg illel kegyelettel városunk közönsége által. — Reggel ünnepélyes mise volt a székesegyházban, hol városunk s megyénk tisztikara, a törvényszéki tisztakar; katonaság és nagy számú közönség jelent meg.

— A fejérmegyei és Székesfejérvár városi történelmi s régészeti-egylet által f. é. október hó 7-ik napjára tervezett felolvasás f. é. november hó 9-ik napja délután 3 órájára elhalasztatik, miről van szerencsém az érdeket közönséget értesíteni. A tartandó felolvasásról bővebb értesítés fog később közzététetni. A tiltár.

— Figyelmeztetés. A négyelet által rendezendő hangverseny s zini előadás közbejött akadályok miatt nem e hó 12-ikén, hanem e hó 13-án fog megtartani. Együttal tudatjuk azt is, hogy a nemeskeblű szereplők közt ott fogjuk látni Halász Károly honvédfőhadnagy urat is s így a közös nagy célban minden világi osztály képviselve leend.

— Halál istennek. Alig győzzük regisztrálni azon nemes adományokat, melyeket szerkesztőségünkhez a szegény sebesültek számára beküldenek. Így újabb Balogh György bicskei ref. lelkes ur 5 kiló és 30 deca tépést és sebkötőt, — Szenté Mariska tépést, — Kis-Loókról Paulini Jánosné urhölgy nagymenniségű tépést és sebkötőt, — Nagy-Lángról egy névtelen 100 darab fáslit, 100 darab sebruhát, 2¼ font tépést küldött hozzánk. Mind e nemes adományokat átszolgáltattuk a jótékony négyelet védnökjének, a ki legjobban tudja, hogy hol a legnagyobb szükség s hol kell rögtön segíteni. — A szeretet istene jutalmazza meg mind e nemeskeblű adakozókat s nevök legyen dicsérettel említve az utókor által is.

— Hercegovinában levő katonáinkról, levelezőnkől értesített kaptunk, katonáink nagy része helyőrségi szolgálaton van így a harci küzdelmeknek kitéve nincs, mind a mellett a legénység nagyon kívánczik hazá. A Ljubuszkyban állomásozó legénység többnyire gyomorfájásban szenved, a vérhas is mutatkozik az étlen gyümölcs evése s

a rendetlen élet miatt. Katonáink különösen a tiszték gorombasága ellen panaszkodnak, kik közül több a legdurvább módon bánik a legénységgel, vannak azonban, kik tisztességes módon járnak el. Sajnos bizony, ha tisztjeink közül sokan a katonai szigorat a megvetendő gorombaságban találják, holott ez nem válik erővel oda kellene hatni, hogy az ily eljárást saját maguk akadályozzák.

— A helybeli jótékony négyelet által a perselyek a sebesült harcosok ugy azok családjai számára városszerte felállítottak. Erre felhívjuk közönségünk figyelmét. Bármily csekély áldozattal is siessenek a szerencsétlen sebesültek sorsán segíteni.

— A városunkon hétfőn keresztülvit sebesültek nagyrésze a Bihacsi csatából való, hol katonáink az ügyetlen vezénylet folytán nemcsak megverettek, de órákon át egymást lötték egymás közül több mint 200-at löttek le. A sebesültek nagyrésze kezén van sebesítve, száma 176-an voltak. Az ellátások s a betegek feletti felügyelet bánásmód kitűnő, semmi kívánni valót nem hagy hátra.

— A sebesültek részére a „székesfejérvári izr. négyelethez“ küldött adományok (2-ik kimutatása). Meisel Odönné 2 ing és tépés. Neumann Lipótné 100 db. szivar, tépés és sebkötőt. Kreizler Sámuelné 3 ing, 3 alsónadrág, 2 pár harisnya, egy csomag gyolcs, 6 zsebkendő és sebkötőt. Vogl Ignácné 2 alsónadrág és tépés. Perl S.-né 2 ing, 1 alsónadrág, 2 üveg bor és 3 üveg befőzöttet. Deutsch Antalné 1 csomag vászon és tépést. Strausz Salamon 4 kötet könyvet, 9 zsebkendőt és 1 frt. készpénzt. Herzog Tera k. a. 3 ing, 3 alsónadrág és sebkötőt. Özv. Fischer Bernátné tépést és sebkötőt. Stauber Mórné 3 ing, 1 flanel ing és 2 alsónadrág. Löwy Fülöpné tépést és sebkötőt. Weiner Sámuelné tépést és sebkötőt. Reichard M.-é 2 doboz huskivonat és Deutsch Antalné 2 üveg bort. Leichter Miksáné 1 pár fehérneműt és tépést. Wiener Bertalané 2 fr. készpénzt. — Wertheim Mózesné, az izr. négyelet elnöke.

— Sidoli lovardájában csütörtökön este adatott a hamupipőke. Az előadás sikerült, a szép, meglepő kiállítás köztetszést vívott. Közönség zsufolásig megtötte a lovardát.

— A szüret város- s megyeszerte kezdetét vette, élénkség van ugyan, de jókedvet nem igen találunk; a nyomasztó viszonyok hatását lépten-nyomon lehet észlelni.

— Régiséggyűjtemény egy érdekes eredeti okmányal szaporodott, ugyanis közelébb ajándékozott „A vitéz polgári örserreg oszdtálynak“ címzett felhívás, mely 1844. szept. 3-án lett kibocsátva. Aláírva van Niczky János, ezredes. Az érdekes okmányt közölni fogjuk.

— Gróf Zichy Jenő ur a kiállítás elnöke több hétre ismét eltávozik városunkból, e hó vége felé fog visszatérni.

— A város ház nagyertermét kijavítják, az utóbbi időben megelhetős elhagyott s egy hatósághoz nem illő kinézésű volt. A kijavított terem csinos leend.

— Boszniában levő katonáinkról keveset hallunk, levél nem érkezik tőlük, valószínűleg mivel az összeköttetés nem biztos még. Az érkeztet magúhírek szerint állapotjuk megnyugtató.

— Időjárásunk igen kellemes, a szüretelésre nagyon alkalmas. Igaz, hogy eszténként s reggelenként öszi hideg van, de délfelé s délután igen kellemes az idő.

— Fejérmegye költségelőirányzatát a jövő évre megkaptuk. E szerint a bevétel és kiadás összehasonlítása a következő: kiadás 1878. évre megállapítva volt: 87848 frt. 8 kr.; 1879. évre előirányoztatik 89322 frt. 8 kr. A bevétel levonván 1878. évre 2316 frt. 5 krt., 1879. évre 2311 frt. 68 krt., marad fedezendő 1878-ra 85532 frt. 3 kr., 1879. évre 87010 frt. 40 kr.

— A sebesültek s azok hátrahagyott családjai számára az adományok nemcsak városunk, de megyeszerte is igen szépen folynak be. Megyénk hatóságának tisztikara a vidéken legnagyobb erélyt fejt ki e tekintetben s mindent elkövet szegény harcosaink s családjaik érdekében. Kívánatos iz ez, de egyszersmind hazafias kötelesség.

— A csatornaépítési munkálatok már városunkban befejezve lesznek s a fűtőcsa át lesz adva a közlekedésnek. Eddig nehezen kellett érezni e közlekedési akadályt épen az ily időben, mikor a közlekedési eszközök nagyon is igénybe vannak véve.

— A tóvárosi olvasókör mindinkább jobban gyarapodik, közelebb már az Orsonits Antal vendéglő mindkét első szobáját kivette s e két szoba leend a kör helyisége. A derék kör lassanként a városi hasonirányú körök között az első helyet vívja ki. Könyvtárával már eddig is városunkban közfilyelmet nyert el.

— Sárosd községben a roncsoló toroklob még mindig nem szűnik, e miatt egyelőre október 15 ig az ottani iskola bezárva tartatik.

— Az új bor rendkívüli olcsó leend, a must ára márig rendkívüli olcsó. Bicske vidéken 1—1 frt. 80 krért lehet kapni a must akóját. A termés mennyiségre mindenütt jó, de minőségre nem mondható kielégítőnek.

— A sebesültek javára rendezendő műkedvelő előadás alkalmával gyermek-tableauk fognak rendeztetni. E tableau nagy része roccoco képek után fog képleteket bemutatni. Különbben igen érdekes leend.

— A székesfejérvári 1879-dik évi országos kiállítás végrehajtó-bizottsága csütörtökre összehít ülésen kevesen jelentek meg. Különbben erre vonatkozó értesítésünket lapunk más rovatóban közöljütk.

— A megyei közgyűlés, mely október 7-én fog megtartani érdekes lesz, miután a gyűlésnek több fontos tárgya van. A nagy számú tárgysorozat miatt az ülés valószínűleg 2 napig eltart.

— A megyei állandó választmány csütörtökön tartott ülést, melynek tárgya az árvaügyi statutum vitatása volt. A statutumok kevés módosítással elfogadtattak s a közgyűlés elé fognak terjesztetni.

— Adakozás. Horváth Zsigmondné asszony tépést és sebkötőket küldött szerkesztőségünkhez. Keveset adott; de a haza oly nagyra veszi ezt mint a gazdagok nagyobb szerző adományát. Mi is köszönetet mondunk a megemlékezésért, mert nem az adomány, hanem a szív tekintendő.

— A királyné a budai krisztinavárosi kórházban tett látogatás alkalmából 200 forintot utalványozott magánpénztárából azon célból, hogy ezen összegből az ottani sebesültek és betegek közt oly élvezeti szereket (dohány, szivar, kávé stb.) stb. osztassanak ki, melyeket a kórház igazgatósága részéről nem kapnak, — azok mégis némi enyhülést szereznek.

— József főherceg a sebesültek javára, a budapesti főhadparancsnokságnak október 1-jétől kezdve, magánpénztárából havonként 200 frtot bocsátott rendelkezésre, hogy az összeg azon sebesültek vagy felgyógyulók fölségítésére fordíttassék, a kik a nevezett hadparancsnokság területéről mozgósított csapatokhoz tartoznak.

— Nagyszerű adomány. Gróf Károlyi Tibor a maga és testvérei nevében báró Wenkheim miniszter kezéhez 4000 forintot tett le, részben a mozgósítottak családjai; részben a vízkárosultak részére. Azon kérdésünkre „Hol vannak nagyjaink?“ azt feleljük itt — I t t.

— B. Orczy Andor Ujszászon azon urad. tisztjei családjainak, kik mozgósítottak, az egész fizetést kiadja; továbbá 8 mozgósított katona-családnak családonként egy hóra 20 liter tiszta búzát, 100 liter kétszerest, 60 liter árpát és készpénzben 2 frt. 50 krt. adat ki.

— Ilyen a magyar katona. A miskolczi árvisz alkalmával magukat kitüntetett katonáknak a segélyező-bizottság 200 frtot szavazott meg; de a mi katonáink másképp gondolkoztak: „A mit tettünk, felebaráti szeretetből tettük: adjátok azt a 200 frtot a szerencsétleneknek“ — mondák s nem fogadták el a jutalmat.

— Ez kellett még. Ministerkrízis előtt állunk, jelesül Széll Kálmán pénzügyi miniszter csak egy folytatja hivatalát, ha megadják neki a mit kíván, az pedig sok. Széll Kálmán a királyhoz hivatott, a hol okadaltol lemondását. Most az ellátározás a koronától függ. Megjegyzésre méltó, hogy a pénzügyi miniszter Bécsben jártában gróf Andrássyval nem találkozott.

— Becses emlék. A dunagőzhajósitársaság egyik kapitánya a napokban ritka ajándékot kapott Boszniában harcoló testvérétől. Ez egy handsár, melyet akkor csavart ki egy bosnyák kezéből, midőn az őt le akarta szurni. A handsár fogantyúja drágakövekkel van kirakva.

— Gyászünnepély. Az egyetemen tanuló aradi fiuk 6-án este 7 órakor a „Hungaria“ disztermében emléktünnepélyt rendeznek az aradi vértanúk 29-ik évfordulóján. Az ünnepély lakoma követi. Másnap 8 órakor az egyetemi ifjuság testületileg gyászünnepély tart a sz. Ferencziek templomában.

— Vasárnap miniszteri tanács tartott, mely után Tisza és Weinkheim miniszterek Bécsbe utaztak. Ezen utazásnak nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak.

— A négy legszebb. A „Hölgyek lapja“ párisi tudósítója írja, hogy a világhiállítás női szépségek albumába, melybe Magyarországól a szép nők arcképeit Pulszky Ferencz küldte be, a juri ítélete alapján négy arckép vétetett be, ezek: Andrássy Ilona grófnő, a külügyminiszter leánya, Pejacsevics Ilka grófnő, Inkey Naudine és Bartodeiszky Matild kisasszonyok.

— Az országgyűlés összehívása október 17-én lesz. Elég hihető hírek mondják így, de még hivatalosan semmit sem lehet tudni a törvényhozás összeülését idejéről. A jövő hóban azonban nagyon itt lesz már az idő az alkotmányos tényezők igénybevételére, mert az országos és közös költségek előterjesztése sürgössé válik. Hír szerint, az országgyűlés a mint megalakul s bevégzi a feltráti vitát, azonnal felfüggesztetik s a delegációk kezdik meg működésüket.

— Békei, fővárosi tanfelügyelőt, mult héten délelőtt a néptanítók egyesületének s a tanítóképezdének küldöttségei üdvözölték u állásában. A küldöttségek szónokainak Békei szívélyesen válaszolt, ígérte, hogy

hivatásához képest előmozdítani igyekszik Budapestén a néptanítás érdekeit s kérte a néptanítókat, hogy támogassák őt a közös cél elérésében.

— A polgári perrendtartás tervezetét Teleszky képviselő részben átdolgozta. A végrehajtási eljárásról szóló intézkedések most egyesítve vannak vele. Újabb fejzettek a váltó eljárásról, a kereskedelmi törvénykezéssről és a gyámügyekre nézve kiégesztik a művet.

— Váltóhamisító. A bécsi rendőrség a következő körlevelet tette közzé: Könyg Fülöp kereskedő, magyarországi győri születésű, 30 éves, izraelita, nős, középtermetű, karcsu, sűrű fekete kőrsczakállal, halvány arczzinnel, legutóbb I. kerület Neuther-utca 17. sz. a. lakó, szept. 24-ike óta megszökött; a győri királyi ügyészség távirati megkeresése folytán váltóhamisítás gyanuja miatt elfogadandó. Üzleti körökben beszélük, hogy a hamisítás 300,000 frtot meghalad.

— Ilyen nálunk nem történhetik. Krainburg mellett egy kis faluban meghalt egy korcsmáros. Midőn kiterítve fektűt s virasztottak körűle, bement a szobába egy ember s arczul vágta a halottat, mert két frtjával adós maradt. Adták a bitang felperest a törvényszéknek.

— Két csöktörténet. B.-Gyulán egy fiatal ember fogadott bizonyos kisasszonnyal, hogy a fején szőlővel telt kosarat bevissz a városba egy csökért. A kisasszony elfogadta és a fiatal ember mindenek bántulára bevitte a kosarat s megkapta a csököt. Bécsben egy pinczér azt panasolta a járásbírósnak, hogy szeretője 30 csököt ígért neki, ha u j cipőt vesz neki. Ó a cipőt megvette s szeretője nem akarja megadni a 30 csököt. Kíváncsiak vagyunk, hogy a járásbírósnak hogyan marasztalja el az akaratos szűzet a 30 csök megadásában?

— Varasd polgármestere s takarékpénztárának igazgatója: Puszt Károly, 260,000 forintnyi összeggel megszökött.

— Holdkóros leánykát figyelt meg N. Várádon dr. Miskolczy Mihály, a mint az a kertben járt fel s alá. A legmagasabb fák ormára képzeletet fölülmúló gyorsaság- és ügyességgel mászott s onnan kis idő múlva ismét visszatért. Megkísérelte az orvos a leányka utjába állani és az a legszebben tért ki előle. Majd megfogta a leányka kezét s azt, valamint egész testét nagyon hidegnek találta. Megkísérel a leánykát ébreszteni s az nem ébredt fel. Megkísérel annak szempilláit felnyitni, s a kis holdkóros oly erősen zárta le azokat, hogy minden igyekezet ez irányban meghiusult. A leányka valami kis Irénkéről beszélt, ki őt ide s tova vezetgette. A mult napok egyik reggelén, midőn delejes álmából felébredt, dicsékedve mondá, hogy Irénke megkötögetta őt s egy forintot ígért neki, s azt még ma meg fogja adni. És a véletlen esemény folytán egy forintot talált a kis holdkóros leányka az nap a kishid jobbparti feljárójánál. A leányka élénk vig kedélyű. Sétáiban soha nem sérti meg testét. Osztónszerű sejtelen tartja őt távol a vesztélytől. Az éjszakában tett sétáira némileg emlékezik: elmondja mit látott, mi történt vele. Azonban ez csak mint álom tünik fel előtte. És bármily sokat járkaljon is egy éjszaka, a fáradságnak nyomai nem látszanak rajta s ő maga sem érez fáradságot.

— Bosznia gyarmatosításáról írják Szerajevóból: A jelentkező gyarmatosítók — úgy látszik, különösen cseh és német bevándorlókra számítanak — oly vidékeken telepítik le, melyek teljesen pacifikálva vannak; gondoskodnak a kellő katonai védelemről s a telepítvényeseket fölfegyverezik. Első sorban a Száva sáksága, a Bosna, Vrbas- és Spretzavögy fog gyarmatosíttatni; a kihirdetett rendelet szerint, minden leteleplülő tizenkét hold földet kap, két évi adómentességgel. A föld termékeny; víz és fa van elég. A kézművesek is igen háladosok tért találhatnak Boszniában; napszámosokra is nagy szükség van, a napszám ott naponként 2 fr. Minden tudakozódásra, a főparancsnokság megbízásából felvilágosítást ad Renner hírlapíró Szerajevóban.

Gabona-ár október 2-án.

100 kilogramm	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	8	—	7	60	7	40
Kétszeres	6	20	6	10	6	—
Rozs	5	80	5	70	5	60
Arpa	5	60	5	20	4	80
Zab	5	70	5	60	5	50
Kukoricza	6	—	5	90	5	80

Felelős szerkesztő: Boross Mihály.

Hirdetések.

Mindenféle fogfájást,

ha a fogak lyukasak, vagy megromlottak, azonnal megszüntet a híres

Indiai fogkivonat,

melynek kitűnő volta miatt egy családhan sem szabadna hiányoznia.

Valódi minőségben 35 kros palaczkokban kapható: Székesfejérvárott

Diebálla György gyógyszerárban.

5 frt. bevásárlás után 1 valódi bőrszény ingyen. 25 frt. bevásárlás után 1 angol színes v. fehér abrosz. 10 " " 1 Crepp de Chine női nyakkendő. 60 " " 1 Princess-ruha, ingyen.

Meglepően olcsó eladás!

Csak 37 napig! Csak 37 napig!

A bekövetkező őszi és téli idényre!

A n. érd. vevő közönséghez! Mult annonceomban jelzett angol és amerikai kiállítók áruinak megvétele oly kitűnően sikerült, hogy magam is meglepődtem, így előre meg vagyok győződve, igen t. vásárlóimnak jelen hirdetésben elősorolt tárgyakra, nemcsak az áruk olcsósága, hanem azok jósága által is teljes elismerésüket megnyerhetni, egyrészt olcsón vehettem, miután a t. kiállítók a haza szállítást restelik, másrészt pedig az import majdnem semmibe került.

Minden félreértés kikerülése miatt van szerencsém kijelenteni, ha a tisztelt megrendelőknek a megrendelt tárgyak valamelyike nem conveniál hajlandó vagyok visszavenni — franco — miután megtörténik néha, hogy bérmentetlen küldetik vissza, mely esetben nem fogadhatom el. — Az alatt hirdetett tárgyak eladása csak 37 napig folyik, kérem tehát megrendeléseiket siettetni, miután határozott akaratom, minden rendelést pontosan eszközölni.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Magamat a n. érd. közönség kegyébe ajánlom, egész tisztelettel

IFJ. EIBISCH ZSIGMOND,
a „Profétá”-hoz.

Székesfejérvár, szeptember hó 1878.

Leltári kivonat:		Bátorkodom gyolcsaimra a vevő közönséget figyelemztetem.		Gyolcsok.		Chiffonok.		Uri és női fehérruha neműből leszállított árak.		Selymek, potom áron.		Színes selymek, feltűnő olcsó áron.	
Divatkelme.		Gyolcsok.		Chiffonok.		Uri és női fehérruha neműből leszállított árak.		Selymek, potom áron.		Színes selymek, feltűnő olcsó áron.			
5000 r. Marsalla	azelőtt most .55 —.15	7000 " igen finom kanavász 9.50 6.95		1000 vég 30 rőfös 3/4 Chiffon 9.50 5.65		1 db finom Corsett	helyett most 2.40 —.95	5000 r. fekete noblesse selyem 2.25 —.85		1500 rőf Fayl Gros Grain		1 vég 15 rőfös bársonyszalag minden színben	1.30 —.30
6000 " Rosina63 —.17	5000 " Patent Gradli fehér 11.50 6.25		800 " 30 r. 3/4 Madapolan Chiffon	12.25 6.25	1 " " stikkelt	2.80 1.35	4000 " legnehezebb noblesse selyem	3.25 1.25	1500 rőf Fayl Gros Grain		1 vég Gros Greim széles selyemszalag	5.50 1.40
6500 " Angot Cheviott65 —.20	3500 " finomabb	13.— 6.95	1200 " 30 r. 3/4 igen finom Chiffon	15.25 7.65	1 " egész finom ugyanaz	3.40 1.50	3500 " Signoria selyem	4.50 1.50	1500 rőf Fayl Gros Grain			
4000 " Pölde Chaver sima □70 —.25	1500 " fin. Damast Gradl . 15.80 7.80		400 " 30 r. 3/4 legfin. ang. Chiffon	17.50 8.50	1 " igen fin. Angot stikkelt	4.80 1.80	4500 " Gros Grain Fayl	3.80 1.50	1500 rőf Fayl Gros Grain			
10000 " igen finom fekete Lüsster65 —.25			78 " 30 r. 3/4 ang. Chiff. paplan-, lepedő- és ágyneműkre	22.50 10.50	1 " finom női ing	2.40 —.95	3000 " Gros de Neapel	4.20 1.65	2000 " Angol Fayl	6.50 1.95		
3500 " igen finom 3/4 fekete Chachmir55 —.33					1 " stikkelt női ing	2.80 1.35	2000 " Angol Fayl	6.50 1.95				
Finom Ternoim és Ferdinand Clothjaimra figyelemztetem a t. vevőket:						1 " egész fin. stikkelt női ing	3.40 1.50						
3000 r. Ripsz fekete és színes	azelőtt most .95 —.39					1 " Angot ing szalaggal	4.80 1.80						
2500 " 3/4 igen finom fekete Terno	1.30 —.55												
3000 " 3/4 finomabb	1.50 —.65												
2000 " 3/4 még finomabb	1.80 —.75												
1000 " igen finom Ferdinand Cloth	2.25 —.85												
800 " legfinomabb Alopín	3.10 1.20												
1000 " Italia Cloth fénynyel	1.20 —.55												
800 " Cloth de Anglais fénynyel	1.50 —.65												
Mosókelmék.													
3500 r. Karton	azelőtt most .25 —.15												
2800 " Angot Creton30 —.17												
3000 " legúj. new-yorki Madapolan35 —.20												
5000 " színes Piquetek58 —.25												
3000 " Oxfort Anglais35 —.15												
3000 " Oxfort Fregatta42 —.18												
4500 " Oxfort Jokey48 —.22												
6000 " szegedi festő48 —.22												
5000 " angol butor-karton vi-rágos60 —.25												
9000 " török Creton matt és fényes függönynek58 —.25												
Kanavászon.													
3000 vég 30 rőfös amerikai kanavász	6.50 2.85												
2500 " Molino kanavász	6.90 3.20												
5000 " rózsaszín	7.50 3.75												
3500 " rumburgi kanavász	9.50 5.95												

A bekövetkező őszi és téli idényre csak 37 napig!

A bekövetkező őszi és téli idényre csak 37 napig!

A bekövetkező őszi és téli idényre csak 37 napig!

Möller's Thran, in dessen eigenen Fabriken an den Fangplätzen des **Lofoten-Insel (Norwegen)** aus frischen, ausgesuchten Lebern bereitet, ist von **blaugelber natürlicher Farbe** bei angenehmem olivenölarartigen Geschmack fast geruchlos und kann vermöge seiner leichten Verdaulichkeit selbst von dem schwächsten Magen vertragen werden.

Der **Thran** wird vom Fabrikanten selbst in Flaschen gefüllt und mit Original-Etiquette und Capset versehen, ist daher das einzige Product seiner Art, bei welchem jede wie immer geartete Fälschung und Manipulation von Seite der Zwischenhändler ausgeschlossen wird; dem Consumenten wird somit eine erhöhte Garantie geboten, eine reines **Naturproduct** zu erhalten mit allen seinen ihm unsprüchlich innewohnenden heilenden Eigenschaften, die sich bei Krankheiten, wie: **Brust- und Lungenleiden, Scropheln, Drüsenkrankheiten, Schwächlichkeit etc.**, vorzüglich bewähren.

Um dem vom grossen Publicum gehegten Vorurtheile zu begegnen, dass „**brauner Thran**“ medicinisch wirksamer sei als die **blaugelben**, sogenannten weissen Sorten, so empfehle die jeder Flasche beiliegende Abhandlung über **Thran**, seine **Bereitung und Verfälschung** einer geneigten Beachtung.

Ausstellung 1876 Philadelphia gegen sämtliche Concurrenz der Welt der sinzige erste Preis.

Zu beziehen durch alle renommirten Apotheken und Materialwaarenhandlungen der Monarchie.

General-Depot in Wien: Paul Eckardt, III. Heumarkt 7
Preis per Flasche Oe. W. fl. 1.

Depots in **ALBA:**
Diebálla György
Apotheker.

Hirdetmény.

A székesfejérvári takarékpénztár igazgatósága részéről ezennel közhitűre tétetik, hogy a tulajdonához tartozó és a belvárosban a palotai-kapu-utczában fekvő volt Szeiwald András-féle két emeletes ház, szabad kézből eladandó, melyre nézve bővebben értekezhetni az alolirt igazgatóságnál.

A sz.-fejérvári takarékpénztár igazgatósága.

Árverési hirdetés.

Az iváncsai közbirtokosság tulajdonát képező az úgynevezett lőszoritói korcsmá, nemkülönbön a község felső részén üzhető bormérési jog az **1879. évi Szent-György naptól kezdve 3 egymásután következő évre** — a lőszoritói korcsmá helyiségében

f. évi október hó 15-én d. e. 10 órakor

nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni, mire az árverezni szándékozók ezennel meghivatnak.

A bérletre vonatkozó egyéb feltételek alulirt gondnoknál megtekinthők.

Iváncsán 1878. szeptemb. 20-án.

Ifj. Bedy József,
közbirtokossági gondnok.

Meghívás.

Fejérmegye, Kajászó-Szent-Péteren elhalt özv. Andrassy Ignáczné hagyatékában a tek. sz.-fejérvári tvszknek e folyó évi szept. 19-ki végzése folytán; az osztály és több fontos tárgyak elintézésére családi-gyűlés napjaul e f. é. október hó 27-iki napját kitűzván, mely idő határra van szerencsém az illető örökösöket megkérni, hogy különösen személyesen, vagy t. meghatalmazottjuk által Székesfejérvárt, reggeli 9 órakor a „Fekete Sas“ vendéglőben megjelenni sziveskedjenek.

Kelt Sz.-Fejérvárott, 1878. okt. 2.
Nagy Zsigmond,
gondnok.

Klömer Péter, kiadó-tulajdonos.

Nyomatott Székesfejérvárott a „Vörösmarty“ könyvnyomdában.